

Dosarul nr. 2r-242/23
2-21008714-01-2r-08062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (C. Vlah)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malfi)

DECIZIE

16 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Vladimir Zaharov,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru
împotriva lui Vladimir Zaharov cu privire la încasarea primei de asigurare
obligatorie de asistență medicală și a penalității,
împotriva încheierii din 18 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a restituit ca fiind depusă tardiv cererea de apel depusă de Vladimir Zaharov,

a c o n s t a t a t:

La 18 ianuarie 2021, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vladimir Zaharov, prin care a solicitat încasarea din contul acestuia a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2018 – 2020, în sumă de 12 168 lei și 3 334,04 lei, cu titlu de penalitate.

Prin hotărârea din 06 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui Vladimir Zaharov privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente.

S-a încasat de la Vladimir Zaharov, fondator al Cabinetului de Avocați „Vladimir Zaharov”, în beneficiul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2018-2020, în mărime de 12 168 lei, și penalitatea de 3 334,04 lei, în total, 15 502,04 lei.

S-a încasat de la Vladimir Zaharov, fondator al Cabinetului de Avocați „Vladimir Zaharov”, în bugetul de stat taxa de stat în mărime de 465,06 lei, de care reclamantul este scutit prin efectul legii (f.d.81).

La 23 martie 2023, Vladimir Zaharov a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 06 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, invocând dezacordul cu hotărârea primei instanțe pe care o consideră neîntemeiată și solicitând casarea acesteia cu respingerea acțiunii (f.d.83-84).

Prin încheierea din 18 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit ca fiind depusă tardiv cererea de apel declarată de Vladimir Zaharov, împotriva hotărârii din 06 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d.94-97).

La 05 mai 2023, Vladimir Zaharov, a contestat cu recurs încheierea din 18 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

În motivarea recursului, invocând dispozițiile art. 236 alin. (4) din Codul de procedură civilă, recurentul a menționat că dispozitivul hotărârii din 06 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, i-a fost notificat la 16 martie 2023, prin scrisoarea recomandată nr. DS8008063187AS, care potrivit portalului Track&Trace al Poștei Moldovei, a fost depusă la oficiul poștal la data de 03 martie 2023.

Astfel, făcând referire la dispozițiile art. 362 alin.(1) din Codul de procedură civilă, Vladimir Zaharov a susținut că a depus în termen cererea de apel, întrucât a expediat-o în adresa instanței de judecată, la 23 martie 2023, fiind recepționată la data de 24 martie 2023.

De altfel, recurentul a precizat că și cererea de recurs a depus-o în termen, deoarece încheierea din 18 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău a recepționat-o la 03 mai 2023.

În final, Vladimir Zaharov a concluzionat că cererea de apel a fost depusă în termenul legal de 30 de zile, de la aducerea la cunoștință a hotărârii primei instanțe, iar instanțele ierarhic inferioare eronat au aplicat prevederile legale cu privire la respectarea termenului legal pentru depunerea cererii de apel.

Subsecvent, recurentul a apreciat ca fiind nefondată concluzia Curții de Apel Chișinău cu privire la presupusa omiterea a termenului de declarare a apelului, fără solicitarea repunerii în termenul de declarare a apelului, or, cererea de apel a fost depusă în termen legal și nu necesita repunerea în termen.

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 18 aprilie 2023, și expediată lui Vladimir Zaharov, prin intermediul oficiului poștal, la 25 aprilie 2023 (f.d.98), însă la dosarul civil lipsește dovada de recepționare a acesteia, iar recurentul în cererea de recurs a menționat că a luat cunoștință la 03 mai 2023.

Astfel, recursul, declarat de Vladimir Zaharov, la 05 mai 2023, este depus în termen.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Vladimir Zaharov, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din conținutul recursului declarat de Vladimir Zaharov, rezultă că, recurentul nu este de acord cu încheierea din 18 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care cererea de apel s-a restituit ca fiind depusă tardiv.

Pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că, apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a prezentat motive care ar justifica depășirea termenului de declarare a apelului și nici nu a pretins la restabilirea termenului de atac.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază justă concluzia instanței de apel despre necesitatea restituirii cererii de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului legal.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care statuează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs relevă că, dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la 06 februarie 2023 (f.d.81). Materialele dosarului atestă că, anterior emiterii actului judecătoresc, instanța de fond a înștiințat pârâtul despre examinarea cauzei civile, după procedură scrisă, fără prezența participanților, la 06 februarie 2023, ora 15.00, cu explicarea drepturilor și obligațiilor procesuale.

Concomitent, din materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, cererea de apel depusă de către Vladimir Zaharov, împotriva hotărârii din 06 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost înregistrată la 23 martie 2023 (f.d.83).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a menționa și prevederile art. 110 din Codul de procedură civilă, care stipulează că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, în conformitate cu art. 111 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Prin urmare, în circumstanțele speței respective, termenul de declarare a apelului a început să curgă, la 07 februarie 2023, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 09 martie 2023. Cu toate acestea, apelul a fost declarat de Vladimir Zaharov, abia la data de 23 martie 2023, fapt ce denotă încălcarea termenului legal în interiorul căruia apelantul putea să-și exercite dreptul de a contesta hotărârea instanței de fond.

De altfel, instanța de recurs consideră neîntemeiate și respinge argumentele recurentului precum că, prin prisma art. 362 alin.(1) din Codul de procedură civilă, a depus în termen cererea de apel, la 23 martie 2023, fiind recepționată de instanța de judecată la 24 martie 2023, întrucât dispozitivul hotărârii din 06 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, i-a fost notificat la data de 16 martie 2023. Or, potrivit art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu de la data primirii copieii hotărârii motivate sau a dispozitivului, cum prevedea anterior norma procesuală.

În conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 113 din Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Vladimir Zaharov, la depunerea cererii de apel, nu a solicitat repunerea în termen și nu a anexat probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Prin urmare, ținând cont că cererea de apel împotriva hotărârii din 06 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă cu depășirea termenului prevăzut de lege, iar Vladimir Zaharov nu a solicitat repunerea în termen, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a restituit apelul.

În conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Contrar acestor prevederi legale, Vladimir Zaharov, nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Cu privire la aceste aspecte, Completul de judecată notează că Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în jurisprudența sa, promovează cu consecvență obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007).

Astfel, în circumstanțele descrise instanța de recurs reține că soluția adoptată de instanța de apel, prin încheierea recurată, privind restituirea cererii de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în

vedere obligația părților de a-și exercita drepturile procedurale cu bună credință și în termen.

În cauzele Ceachir contra Moldovei, hotărârea din 15 ianuarie 2008, și Melnic contra Moldovei, hotărârea din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 10 alin. (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Luând în considerare cele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art.428 Cod de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Vladimir Zaharov.

Se menține încheierea din 18 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui Vladimir Zaharov cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc